

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: vedoucí práce

Autor/ka práce: Vendula Pecková

Název práce: Mateřství při studiu na vysoké škole

Vedoucí práce: PhDr. Marta Vohlídalová

Oponent/tka:

Navržené hodnocení: velmi dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Práce je vhodně a logicky strukturovaná a obsahuje jasně formulované výzkumné otázky. Závěry analýzy jsou pak s těmito výzkumnými otázkami úzce provázány.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Je třeba vyzdvihnout, že autorka pracuje s velkým množstvím relevantní zahraniční literatury, ale také literatury domácí.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka pracuje s kvalitativními rozhovory, které sama realizovala i přepsala a po té analyzovala pomocí programu ATLAS.ti. Tato výzkumná strategie se mi jeví vzhledem k jejím výzkumným otázkám jako velice vhodná. Ráda bych vyzdvihla také velice dobře zpracovanou metodologickou část diplomové práce, kde autorka vysvětluje a zdůvodňuje volbu výzkumného vzorku, volbu metodologického přístupu i vlastní práci s daty.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Všechna tvrzení a závěry, k nimž autorka ve své práci dochází, jsou náležitým způsobem vyargumentovány a dostatečně podloženy daty (konkrétně řadou vhodně zvolených citací, kterými svá zjištění a interpretace dokládá).

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Diplomová práce obsahuje všechny formální náležitosti, včetně odpovídajícího citačního aparátu. Výhrady mám však ke stylistické úrovni práce. V práci se vyskytuje řada neobratných vyjádření, sem tam se objevují hovorové výrazy, které do formátu diplomové práce nepatří a v práci se najdou i překlepy. Tyto skutečnosti bohužel kazí dojem z celé práce a ruší při jejím čtením. Domnívám se, že práci by výrazně pomohla důkladná stylistická korektura!

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Kromě výše uvedených pozitivních aspektů (zejména práce s rozsáhlou zahraniční literaturou, velice pěkně zpracovaná metodologická část práce a jasná formulace výzkumného problému) je třeba vyzdvihnout i skutečnost, že si autorka vybrala poměrně originální téma, které nejen že není příliš zpracováno v české sociologii, ale, jak ukázala rešerše zahraniční literatury, kterou provedla v přípravných fázích své diplomové práce, není téměř zpracováno ani v zahraničí (s výjimkou 60. let, kdy se tento problém řešil v americké sociologii). Z tohoto pohledu je tedy třeba ocenit jistou míru originality, s níž k volbě tématu přistoupila.

Ze skutečnosti, že si vybrala poměrně nezpracované téma pak vyplývá i to, že ve své práci přichází s novými zjištěními týkajícími se reprodukčních preferencí vysokošolaček, o kterých se v mainstreamové sociologii dosud příliš nehovořilo. Její analýza totiž odhalila určitou skupinu žen-vysokošolaček, které jsou v rámci své referenční skupiny zcela specifické ve svých životních volbách a preferencích. Přestože studují na vysoké škole, příliš je nezajímá kariéra nebo profesní rozvoj, spíše než po egalitárním rozdělení genderových rolí touží po tradiční genderové dělbě rolí v rodině s mužem jako hlavním (výhradním) živitelem a ženou jakožto výhradní pečovatelkou. Tyto ženy tak nejenže svým chováním a preferencemi jdou proti majoritnímu trendu časování rodičovství a jeho odsouvání do pozdějšího věku zejména mezi ženami s vysokoškolským vzděláním, ale v rámci své skupiny se také vyznačují velice odlišnými životními názory a preferencemi. Ukazuje se, že s vysokoškolsky vzdělanými ženami je třeba pracovat jako s vnitřně heterogenní skupinou, přestože jsou v sociologických a demografických analýzách často kontrastovány jako jeden homogenní celek vůči ženám s nižším vzděláním.

Za poměrně nové považuji také její zjištění, které s výše uvedeným souvisí (přestože si uvědomuji limity kvalitativního výzkumu), že ne všechny studentky-vysokošolačky, které dnes mají děti v poměrně velmi mladém věku v průběhu studia, mají dítě neplánovaně.

Pokud jde o nedostatky práce, kromě stylistické úrovně bych práci vytkla několik dílčích aspektů:

- domnívám se, že by se autorka ve své práci měla snažit o užší provázání teoretické a empirické části práce;
- místy se v interpretacích objevují poněkud povrchní komentáře bez hlubšího analytického přesahu. V textu se také vyskytuje řada velice zajímavých zjištění, které bohužel nejsou hlouběji rozpracována. Domnívám se, že analýzy by si zasloužily poněkud analytičtější přístup. Neměly by „klouzat“ po povrchu výpovědí, ale měly by se snažit mj. o kritické zamyšlení na těmito výpověďmi a jejich vztažení k hlubším souvislostem a poznatkům vyplývajícím z teoretické části práce;
- závěr diplomové práce je příliš stručný a kvůli tomu zapadá řada důležitých zjištění, ke kterým autorka ve své práci dochází. V závěru např. není nijak rozpracováno (ani zmíněno) téma příklonu velké části sledovaných studentek k tradičním genderovým rolím, téma negativních dopadů rodičovství na studium, role otců v péči o děti v těchto typech rodin,

téma rozdílného ekonomického zajištění žen s plánovaným a neplánovaným dítětem nebo role původní rodiny ve zvládnání mateřství při studiu na VŠ.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Kapitola 3.1.3 *Sociální normy rodičovství* nerozlišuje mezi ženami, které měly děti plánovaně a které měly děti neplánovaně, přestože předcházející analýza jasně ukazuje, že mezi těmito dvěma skupinami existují velice výrazné rozdíly. Je možné najít určité rozdíly mezi těmito dvěma skupinami žen pokud jde o hodnocení věkových norem mateřství (probírané na s.60-62)?

Celkové hodnocení práce: velmi dobře

Datum:14.6.2013

Podpis: